

**ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: «ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ»
ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΛΙΕΙΑΣ 2007 – 2013**

ΝΑΤΑΣΑ ΠΑΠΠΟΥΛΗ

Λειτουργός Αλιείας

και Θαλασσίων Ερευνών

Εισαγωγή: Στα πλαίσια του Άξονα Προτεραιότητας 4, χρηματοδοτούνται ενέργειες για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αλιευτικές περιοχές, οι οποίες είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο μιας συνολικής στρατηγικής με την οποία επιδιώκεται η στήριξη της υλοποίησης των στόχων της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής, λαμβανομένων κυρίως υπόψη των κοινωνικοοικονομικών αποτελεσμάτων της.

Η υλοποίηση του Άξονα Προτεραιότητας 4 για τη βιώσιμη ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών έχει ως στόχο τη διατήρηση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των αλιευτικών περιοχών και την αξιοποίηση των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, τη διατήρηση και την ανάπτυξη θέσεων απασχόλησης στις αλιευτικές περιοχές, μέσω της στήριξης που παρέχεται για τη διαφοροποίηση ή την οικονομική και κοινωνική αναδιάρθρωση των περιοχών που αντιμετωπίζουν κοινωνικοοικονομικές δυσκολίες, λόγω αλλαγών στον αλιευτικό τομέα, την προαγωγή της ποιότητας του παράκτιου περιβάλλοντος και την προαγωγή διακρατικής συνεργασίας μεταξύ αλιευτικών περιοχών.

Μέσα από τον άξονα προτεραιότητας 4 υλοποιείται το Μέτρο 4.1: Ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών.

Μέτρο 4.1: Ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών

Στόχος: Η ανάπτυξη και βελτίωση της ποιότητας ζωής αλιευτικών περιοχών, για τις οποίες υπάρχουν στοιχεία έντονης εξάρτησης της τοπικής οικονομίας από την αλιευτική δραστηριότητα. Βασική προϋπόθεση για τη στήριξη των περιοχών αυτών είναι η ύπαρξη κρίσιμης μάζας ανθρώπινων και οικονομικών πόρων, η οποία θα διασφαλίζει τη δυνατότητα υλοποίησης των παρεμβάσεων, αλλά παράλληλα θα δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την επίτευξη πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων από την υλοποίησή τους.

Χρηματοδότηση: Η χρηματοδότηση του Μέρους 4.1 είναι σε ποσοστό 100% της Δημόσιας Δαπάνης του Άξονα Προτεραιότητας 4 (50% κοινοτική συμμετοχή και 50% εθνική συμμετοχή) και ανέρχεται σε €2.000.000.

Φορέας Υλοποίησης: Η υλοποίηση του Άξονα Προτεραιότητας 4 προϋποθέτει τη δημιουργία «Ομάδας» που αντιπροσωπεύει δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς από διάφορους τοπικούς συναφείς κοινωνικοοικονομικούς τομείς και διαθέτει επαρκή διοικητική και οικονομική ικανότητα για να διαχειρίζεται τη χρηματοδότηση και να εξασφαλίζει ότι οι ενέργειες ολοκληρώνονται επιτυχώς. Η «Ομάδα» προτείνει και υλοποιεί ολοκληρωμένη στρατηγική τοπικής ανάπτυξης (τοπικό πρόγραμμα), βασιζόμενη σε μία «εκ των κάτω προσέγγιση». Η «Ομάδα» είναι συνολικά υπεύθυνη για την ορθή εφαρμογή του τοπικού προγράμματος, εντός των χρονικών πλαισίων και σύμφωνα με την Εθνική και Κοινοτική Νομοθεσία.

Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή του τοπικού προγράμματος γίνεται από εταιρικά σχήματα δημοσίου-ιδιωτικού τομέα. Η πλειονότητα των έργων του τοπικού προγράμματος θα πρέπει να κατευθύνεται από τον ιδιωτικό τομέα. Η «Ομάδα» καθορίζει επίπεδο λήψης αποφάσεων, στο οποίο οι οικονομικοί και κοινωνικοί εταίροι, καθώς και άλλοι εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών πρέπει να αποτελούν τουλάχιστον το 50% της τοπικής εταιρικής σχέσης, συμπεριλαμβανομένων συλλογικών φορέων επαγγελματιών αλιέων, υδατοκαλλιεργητών ή άλλων συναφή με τον αλιευτικό τομέα φορέων (τουλάχιστον 20% της τοπικής εταιρικής σχέσης) που να εκπροσωπούν επαρκώς τα συμφέροντα του αλιευτικού τομέα της περιοχής. Παράλληλα, η συμμετοχή φορέων, οι οποίοι εκπροσωπούν συμφέροντα δημοσίου στο επίπεδο λήψης αποφάσεων θα πρέπει να μην είναι μικρότερη του 30%.

Περιοχές Εφαρμογής: «Αλιευτικές Περιοχές» θεωρούνται οι Δήμοι και οι Κοινότητες, που βρέχονται από θάλασσα και στις οποίες υπάρχει, σχετικά, ουσιαστικό ποσοστό του πληθυσμού που ασχολείται με τον αλιευτικό τομέα ή υπάρχει σχετικά ουσιαστικό ποσοστό παραγωγής αλιευτικών προϊόντων, καθώς και οι κοινότητες Τροόδους στις οποίες διεξάγεται υδατοκαλλιέργεια (πεστροφοκαλλιέργεια). Με τον όρο αλιευτικός τομέας εννοείται ο τομέας της οικονομίας που περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

Κάθε περιοχή (κοινότητα/δήμος) πρέπει να ανήκει σε μια μόνο «Ομάδα» και να μετέχουν τουλάχιστον από 3 κοινότητες/δήμοι. Ο πληθυσμός της αλιευτικής περιοχής δεν πρέπει να υπερβαίνει τους 150.000 κατοίκους (μικρότερη από περιοχή επιπέδου NUTS 3). Στην περιοχή πρέπει να είναι εγκατεστημένοι ή/και να εργοδοτείται σχετικά μεγάλος αριθμός ατόμων που δραστηριοποιούνται στον αλιευτικό τομέα, η αλιεία να αποτελεί σχετικά σημαντική δραστηριότητα της περιοχής και στην περιοχή θα πρέπει να εκφορτώνεται/παραγεται σχετικά μεγάλο ποσοστό αλιευτικών προϊόντων. Η επιλογή των περιοχών παρέμβασης γίνεται σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται από τον Άξονα Προτεραιότητας 4 του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013, σύμφωνα με το σχετικό χάρτη.

Προτεινόμενες Δράσεις: Οι δράσεις που υλοποιούνται από την «Ομάδα» για την αιεφόρο ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών, θα πρέπει να στοχεύουν στα ακόλουθα:

- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του αλιευτικού τομέα.
- Αναδιάρθρωση και αναπροσανατολισμός των οικονομικών δραστηριοτήτων, κυρίως με την προώθηση του οικοτουρισμού, υπό την προϋπόθεση ότι οι δράσεις που θα προταθούν δεν θα έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση της αλιευτικής προσπάθειας.
- Διαφοροποίηση δραστηριοτήτων μέσω της προώθησης της πολλαπλής απασχόλησης των αλιέων και τη δημιουργία πρόσθετων θέσεων απασχόλησης εκτός του αλιευτικού τομέα.
- Αξιοποίηση των αλιευτικών προϊόντων.
- Στήριξη μικρών εγκαταστάσεων υποδομής που σχετίζονται με την αλιεία και τον τουρισμό και υπηρεσιών προς όφελος μικρών κοινοτήτων αλιέων.
- Προστασία του περιβάλλοντος στις αλιευτικές περιοχές με στόχο τη διατήρηση της ελκυστικότητάς του, την αναβίωση και την ανάπτυξη παράκτιων οικισμών και χωριών με αλιευτική δραστηριότητα και την προστασία και τη βελτίωση της φυσικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς.
- Ανασύσταση του παραγωγικού δυναμικού του αλιευτικού τομέα σε περίπτωση που έχει πληγεί από φυσικές ή βιομηχανικές καταστροφές.
- Προαγωγή της διαπεριφερειακής και διακρατικής συνεργασίας μεταξύ ομάδων σε αλιευτικές περιοχές, κυρίως μέσω της δικτύωσης και της διάδοσης βέλτιστων πρακτικών.
- Απόκτηση δεξιοτήτων και διευκόλυνση της κατάρτισης και της εφαρμογής της τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής.
- Συνεισφορά στο λειτουργικό κόστος των ομάδων.

Κάθε υποψήφια «Ομάδα» υποβάλλει πρόταση στο Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών, στην οποία περιλαμβάνεται η περιγραφή της «Ομάδας», της περιοχής παρέμβασης, καθώς και η στρατηγική τοπικής ανάπτυξης για τη συγκεκριμένη περιοχή. Η επιλογή των τοπικών προγραμμάτων γίνεται σε ανταγωνιστική βάση και στηρίζεται στην αξιολόγηση της υποβαλλόμενης πρότασης από την Επιτροπή Αξιολόγησης, που ορίζεται για το σκοπό αυτό, καθώς και στην αξιολόγηση της αξιοπιστίας της υποψήφιας «Ομάδας». Για την αξιολόγηση των τοπικών προγραμμάτων θα χρησιμοποιηθούν: i) ελάχιστα κριτήρια ένταξης και ii) ομάδες κριτηρίων αξιολόγησης με συγκεκριμένη βαρύτητα.

Το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών προχώρησε στην 1^η πρόσκληση υποβολής προτάσεων από τις 07 Ιουνίου 2010 μέχρι τις 07 Σεπτεμβρίου 2010. Η 1^η πρόσκληση υποβολής προτάσεων αποσκοπεί στην επιλογή των Αλιευτικών Περιοχών που θα ενισχυθούν στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΕΠΑΛ 2007-2013, του Τοπικού Προγράμματος που θα εφαρμοστεί στις περιοχές αυτές και της «Ομάδας» που θα σχεδιάσει και θα εφαρμόσει το τοπικό πρόγραμμα στις περιοχές αναφοράς της.

Στην 1^η πρόσκληση υπέβαλε πρόταση μόνο η «Αναπτυξιακή Εταιρεία Επαρχίας Λάρνακας Λτδ» (ΑΝΕΤΕΛ) ως «Ομάδα» για την υλοποίηση του τοπικού προγράμματος για ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών Επαρχίας Λάρνακας και Αμμοχώστου. Το τοπικό πρόγραμμα έχει προϋπολογισμό €2 εκ. και περιλαμβάνει 3 Δήμους (Λάρνακα, Παραλίμνι, Αγία Νάπα) και 5 κοινότητες (Μαρί, Ζύγι, Ξυλότυμπου, Ορμήδεια, Λιοπέτρι).

Το τοπικό πρόγραμμα περιλαμβάνει τρία καθεστώτα. Το 4.1.1 που αφορά την Εφαρμογή της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης και περιλαμβάνει επιμέρους Δράσεις που επικεντρώνονται στον αλιευτικό τουρισμό, στη μεταποίηση και εμπορία αλιευτικών προϊόντων με διαφοροποίηση, π.χ. δημιουργία ψαραγορών, αναβάθμιση κέντρων εστίασης και αναψυχής, διαφημιστικές εκστρατείες προώθηση κυπριακών αλιευτικών προϊόντων, σχέδια κατάρτισης και εκπαίδευσης, δημιουργία μουσείων, διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων κ.α. Το 4.1.2 που αφορά σχέδιο διακρατικής συνεργασίας με Ομάδες άλλων Κρατών Μελών της ΕΕ και το 4.1.3 που αφορά τη λειτουργία και οργάνωση της Ομάδας.

Απρίλιος 2011 - Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών